

BILAGA 2

Områden utanför nuvarande verksamhetsområde för VA: Beskrivning och klassificering

2025-08-26

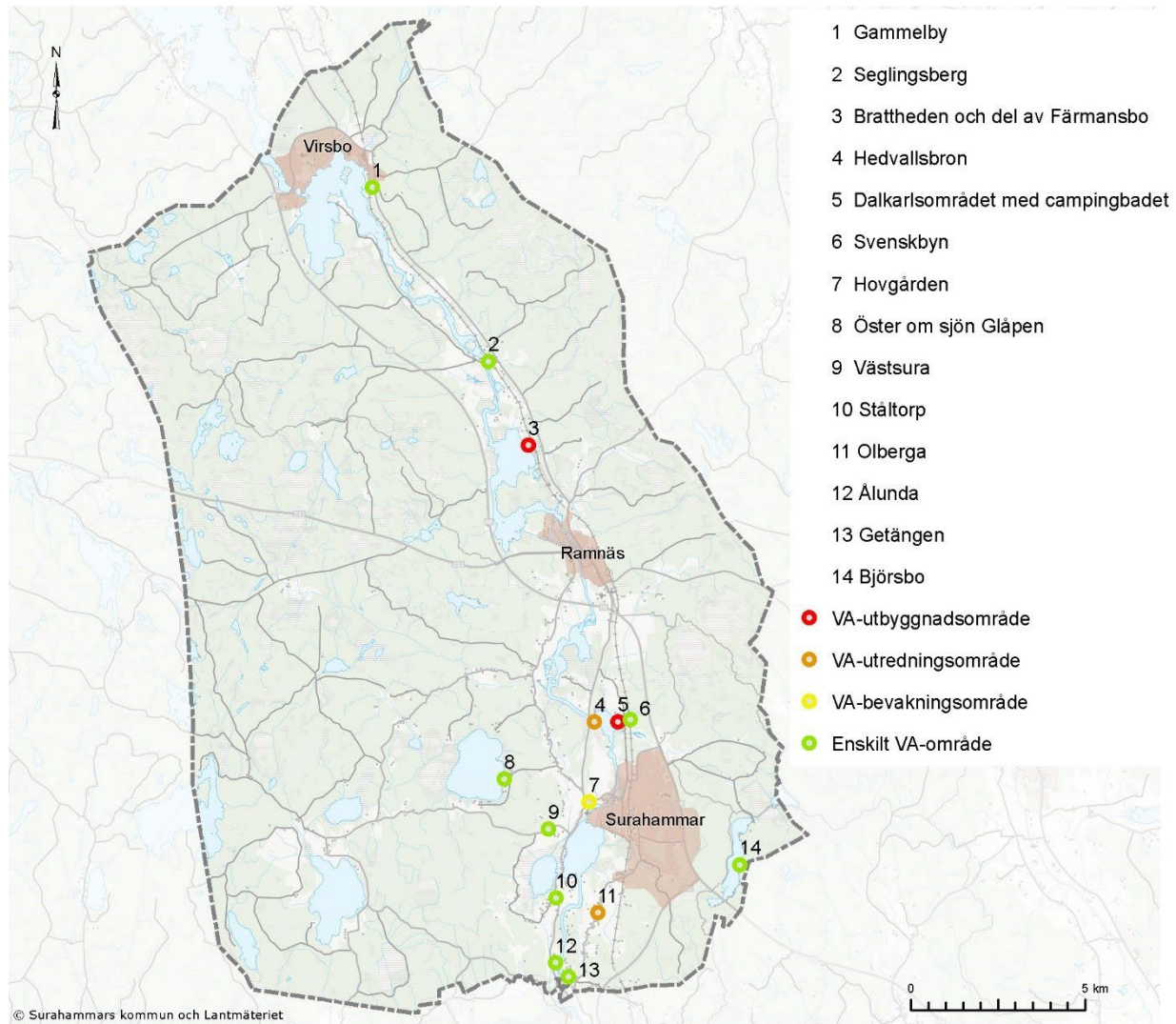
KS 2024/382

Innehållsförteckning

1	Resultat	3
1.1	VA-utbyggnadsområde	4
1.2	VA-utredningsområde	6
1.3	VA-bevakningsområde	9
1.4	Enskilt VA-område	9
2	Bedömningsmodell	13
2.1	Bedömningsgrunder för behov	13
2.2	Bedömningsgrunder för möjlighet	15

1 Resultat

Resultatet av behovsbedömningen illustreras i figur 1. De områden som har bedömts och klassificerats redovisas därefter utförligt i tabellform under respektive rubrik nedan.

Figur 1 Identifierade bebyggelseområden utanför nuvarande verksamhetsområde som ingått i behovsbedömningen, samt resultat för respektive område.

Poängresultatet från den fördjupade behovsbedömningen för områdena Brattheden och del av Färmansbo, Dalkarlsområdet med Campingbadet, Hedvallsbron, Hovgården, Olberga och Svenskbyn redovisas i tabell 1 på nästa sida. Metoden för den fördjupade behovsbedömningen beskrivs under avsnitt 2.1 *Bedömningsgrunder för behov* och 2.2 *Bedömningsgrunder för möjlighet*. Det är viktigt att påpeka att klassningen av respektive område inte enbart är ett resultat av erhållen behovspoäng efter poängbedömning i prioriteringsmodellen. Poängbedömningen har använts som ett stöd för att erhålla en tydligare bild men den slutliga klassningen är ett resultat av

projektgruppens sammanvägda bedömning av förhållandena i respektive område. I vissa fall har det t ex framkommit ny kunskap och information om ett område efter att poängbedömningen i modellen gjordes som har påverkat vilken klassning ett område får.

Tabell 1 Resultatsammanställning, poäng från den fördjupade behovsbedömningen.

Resultatsammanställning								
Allmänt			Behov			Möjligheter		
Område nr.	Namn	Klassificering	Rangordning	Prioriteringspoäng (1-10)		Rangordning	Prioriteringspoäng (1-10)	
4	Hedvallsbron	VA-utredningsområde	1	4,1		1	7,1	
3	Brattheden och del av Färmansbo	VA-utbyggnadsområde	1	4,1		5	5,3	
11	Olberga	VA-utredningsområde	3	3,6		1	7,1	
5	Dalkarsområdet m campingbadet	VA-utbyggnadsområde	4	3,0		5	5,2	
2	Svenskbyn	Enskilt VA-område	5	1,5		1	7,0	
7	Hovgården	VA-bevakningsområde	6	1,0		4	6,4	

1.1 VA-utbyggnadsområde

Dalkarsområdet med Campingbadet*

Beskrivning av området:

Dalkarsområdet är ett fritidshusområde ca 1 km norr om Surahammars tätort. Området består av ca 58 fastigheter, den kommunala badplatsen Campingbadet och en kiosk/servering. Antalet permanentboende är relativt begränsat, de flesta hushåll är i första hand fritidsbostäder. Kommunen äger områdets badplats och där finns offentliga toaletter som är anslutna till allmänt spillvattennät. Såväl badplats, kiosk som bostadshuset i området är anslutet till allmänt sommarvatten via en gemensamhetsanläggning.

Dricksvattensystemet är inte byggt för åretruntbruk utan är av enklare karaktär, med ledningar som delvis ligger ovan mark och därför behöver tömmas och stängas av under vintern. Majoriteten av fastigheterna har torra avloppslösningar för toaletterna, men för BDT är lösningarna olika. Ett fåtal har slutna tankar alternativt minireningsverk för avlopp. Befintligt allmänt VA-ledningsnät ligger ca 50–80 m bort.

Samfällighetsföreningen har under sommaren 2024 uppvaktat kommunen för att möjliggöra större bostäder på fastigheterna inom området. Det finns alltså en vilja till utveckling i området, med fler tillståndsansökningar för enskilt avlopp. För bostäderna i området gäller Områdesbestämmelser, som innehåller begränsning av bland annat huvudbyggnadens storlek. Begränsningen i storleken på huvudbyggnad tillsammans med sommarvatten, begränsar möjligheten att bo permanent i området. Kommunen sköter delar av vägnätet, parkering och badplats samt har del i de servicebyggnader som finns. Därmed finns ett behov till förändrad reglering och tydliggörande av ansvar.

Området ligger i direkt anslutning till Kolbäckån/Magsjön och hög skyddsnivå ur både miljö- och hälsoskyddsaspekt gäller.

Resultat och motiveringar:

Motivet till att genomföra en fördjupad behovsbedömning finns alltså i att antalet fastigheter i området är betydligt fler än de 20–30 som vanligtvis krävs för att ett kommunalt ansvar för VA-försörjningen ska inträda. Området är under utveckling med ökad användning under vinterhalvåret och därmed ökat intresse för avloppslösningar som går att använda hela året. Det finns också en kommunal badplats i området och kommunen ser att permanentboendet i området ökar.

Under arbetet med vattentjänstplanen har Bygg- och miljöförvaltningen gjort en enkätundersökning om de enskilda avloppsanläggningarna i området. Till enkäten hörde ett informationsmaterial som beskriver olika avloppslösningars klassning utifrån dagens miljökrav. Med detta som stöd har sedan fastighetsägarna besvarat enkäten och ungefär hälften av fastighetsägarna bedömer att deras nuvarande lösning inte skulle vara godkända med dagens miljökrav och flera uttrycker också intresse för förändrad avloppslösning såsom kommunal anslutning.

Området präglas av smala vägar och stigar, där befintliga vattenledningar ligger ytligt. I de fall där fastigheten har sluten tank och behöver tömning, riskerar alltså vattenledningarna att skadas av slamtömningsbil och annan tung trafik. Fastigheterna är små och byggnaderna ligger tätt vilket försvårar anläggandet av enskilt VA på varje tomt

Projektgruppen gör bedömningen att området ska klassas som ett VA-utbyggnadsområde på grund av antalet fastigheter, områdets läge i direkt anslutning till Kolbäckån och Magsjön där hög skyddsnivå råder samt därför att permanentboendet i området ökar och fastighetsägarna efterfrågar större byggrätter. Därmed ses ett ökat behov av långsiktigt hållbara avloppslösningar. Den genomförda enkätundersökningen visar därtill att det finns många befintliga avlopp i området som inte klarar dagens miljökrav. Fastigheternas storlek gör det dessutom svårt att anordna enskilt VA på varje fastighet och det allmänna VA-ledningsnätet finns precis i närheten vilket innebär att det framstår som rimligt att ansluta området dit. Ytterligare kunskapsinhämtning och dialog med fastighetsägarna behöver fortsätta, för att kunna förbereda förändring och tidplan.

I juni 2025 fattades beslut om detaljplaneläggning av området.

Brattheden**Beskrivning av området:**

Området omfattar ca 20 fastigheter belägna strax norr om Ramnäs, vid sjön Stora Nadden. Ungefär hälften av fastigheterna är permanent bebodda. I området finns även en kommunal badplats. Tomterna ligger på Strömsholmsåsen som utgör reservvattentäkt för Surahammars kommun. Området är beläget i omedelbar närhet till nuvarande VA-verksamhetsområde. Fastigheterna ligger i stark lutning ner mot sjön vilket försvårar anläggandet av enskilda avlopp inom respektive tomt. Det befintliga huvudledningsnätet för allmänt VA i området saknar i dagsläget kapacitet för ytterligare anslutningar. VA-huvudmannen har därför tvingats neka inkoppling av fler fastigheter vid förfrågan.

Bebyggelsestrycket i området är lågt, men det är förväntat att fler fastigheter med tiden blir permanentbebodda eller kommer att nyttjas i högre grad än tidigare.

Vatten- och spillvattenhanteringen inom området löses idag enskilt. Förmodligen har de flesta fastigheter enskilda vattenbrunnar. Det saknas information om dricksvattenkvalitet. Det finns två godkända enskilda avlopp. Kvalitet på övriga fastigheters avlopp är oklar.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs eftersom antalet fastigheter uppgår till 20 som dessutom ligger i omedelbar närhet till befintligt VA-verksamhetsområde. Platsen utgörs av en genomsläpplig och skyddsvärd ås. Det finns alltså flera tongivande faktorer som talar för ett behov av anslutning till den allmänna VA-anläggningen.

Den fördjupade behovsbedömningen gav 3 poäng på en 10-gradig skala gällande behov av allmänt VA. Trots den relativt låga prioritetspoängen är bedömningen att Brattheden och del av Färmansbo på sikt behöver ingå i det kommunala VA-verksamhetsområdet.

Motiveringen är att större delen av fastigheterna i Brattheden redan ligger i VA-verksamhetsområdet och har allmänt VA. Angränsande fastigheter har vid förfrågan till Mälarenergi nekats anslutning på grund av kapacitetsbrist. I takt med att användningen av bostäderna går mot mer permanentboende behöver därmed kapaciteten öka för att möjliggöra likvärdiga lösningar för angränsande fastigheter.

Brattheden ligger därtill på Strömsholmsåsen som utgör reservvattentäkt för Surahammars kommun. Vid platsen finns det även en kommunal badplats. Dessa omständigheter talar ytterligare för att det finns ett behov av allmän VA-anslutning, för att förhindra att grundvattnet i åsen eller badvattnet i sjön förorenas av utsläpp från enskilda avlopp. Givet att terrängförhållandena försvårar anläggandet av enskilda avlopp förstärks behovet ytterligare.

Bedömningen är utifrån ovanstående att områdets VA-försörjning behöver lösas i ett större sammanhang genom anslutning till allmänt VA. För att kunna försörja fler fastigheter med allmänt VA i området behöver kapacitetshöjande åtgärder genomföras på VA-ledningsnätet, såväl inom som i anslutning till området. Dessa åtgärder planeras att genomföras inom en femårsperiod och det bedöms som rimligt att genomföra den tillkommande VA-utbyggnaden inom ca 10 år.

1.2 VA-utredningsområde

Olberga*

Beskrivning av området:

Olberga ligger ca 2–3 km söder om Surahammars tätort intill Kolbäcksåsån. Området omfattar 30–35 bostäder och flera förhandsbesked har beviljats under de senaste åren. Fyra nya enskilda avlopps-anläggningar har beviljats de senaste två åren. Området förväntas fortsätta växa.

Ca 25 fastigheter i Olberga är anslutna till vatten- och spillvattenledningar som är utbyggda från Surahammars. Surahammars kommunalteknik (SKT) äger ledningsnätet och numera sköter Mälarenergi Vatten driften av ledningsnätet. LTA-pumpstationerna i området ägs av respektive fastighetsägare. Vissa fastigheter i området är anslutna till både vatten och spillvatten medan andra är anslutna till antingen enbart vatten eller enbart spillvatten.

Samtliga anslutna fastigheter i Olberga ligger utanför VA-verksamhetsområdet, trots att huvudledningsnätet är utbyggt av och ägs av SKT. Fastigheterna är i stället avtalsanslutna. Det har dock inte gått att lokalisera fullständigt undertecknade avtal för alla fastigheter.

Det råder kapacitetsbrist i det befintliga ledningsnätet och därför är det svårt att i nuläget ansluta fler hushåll. Detta gäller även för de hushåll som har fått serviser framdragna tidigare men valt att inte ansluta sig till de kommunala VA-ledningarna när VA-nätet byggdes.

Olberga fanns med i Länsstyrelsens rapport "Var ska vi börja" men fick relativt låga poäng vid poängbedömningen.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs för att erhålla en tydligare bild eftersom situationen i Olberga är komplex och oklar. Den fördjupade behovsbedömningen gav 3,5 poäng på en 10-gradig skala gällande behov av allmänt VA.

Trots den relativt låga prioriteringspoängen är det troligt att Olberga på sikt behöver ingå i det kommunala VA-verksamhetsområdet. Motivet till bedömningen är att den allmänna VA-anläggningen redan är utbyggd till stora delar i Olberga och att bebyggelsen i området är relativt omfattande. Det finns dock flera omständigheter som behöver utredas. Eftersom Olberga inte ingår i VA-verksamhetsområdet gäller inte LAV, VA-taxan och ABVA automatiskt. I stället krävs det separata avtal med varje ansluten fastighet i området vilket kan ses som en onödig administrativ omständighet när majoriteten av fastigheterna ändå är ansluten till det kommunala ledningsnätet. Lösningen med avtalsanslutningar som är frivilliga från både VA-huvudmannens och fastighetsägarnas sida medför också att fastigheter i området inte behandlas lika. Vissa fastigheter som tackade ja till anslutning när VA-ledningsnätet byggdes ut har tillgång till kommunala VA-tjänster medan andra fastigheter under senare tid har nekats anslutning. Det förefaller aldrig ha gjorts någon bedömning och fattats något beslut om vilka fastigheter i Olberga som ska ingå i VA-verksamhetsområdet och som därmed både har rätt till anslutning och skyldigheter att vara med och betala anläggnings- och brukningsavgifter.

Om Olberga tas in i VA-verksamhetsområdet betyder det att vissa fastigheter som inte har varit anslutna tidigare både får rätt att ansluta sig till den allmänna VA-anläggningen samt har skyldighet att vara med och betala sin del av anläggnings- och brukningsavgifter. Intagande av Olberga i VO kommer att medföra kostsamma kapacitetsförstärkningar på det befintliga ledningsnätet innan det går att koppla in fler hushåll. Detta kommer att påverka framtida anläggnings- och brukningstaxor och VA-kollektivet i Surahammars kommer i slutändan att få bära kostnaderna.

Det behöver utredas vilka kapacitetsförstärkande åtgärder på ledningsnätet som behöver genomföras samt hur mycket detta kommer att kosta, för att kunna ta in Olberga i VA-verksamhetsområdet och kunna koppla in fler hushåll i området. Det behöver också utredas exakt vilka fastigheter som i så fall ska ingå i VO. Om området inte tas in i VO bör det utredas om ägandeskap och drift av VA-ledningsnätet i Olberga ska kvarstå som en del i det allmänna VA-ledningsnätet eller inte. Det är tveksamt om VA-huvudmannen ska äga och drifva ett nät som inte är till för alla fastigheter i ett område på lika villkor enligt lagstiftningen.

Bedömningen är att utredningsarbetet bör inledas så snart som möjligt. Vid nästkommande aktualiseringsprövning av vattentjänstplanen bör det finnas en plan för hur området Olberga ska hanteras på längre sikt.

Hedvallsbron

Beskrivning av området:

Hedvallsbron ligger nordost om Surahammars tätort, väster om Magsjön och inom primär zon för Rävsnäs vattenskyddsområde alldeles vid Surahammars kommuns råvattentäkt. Området omfattar 12 fastigheter med 11 hushåll varav 2 är permanent bebodda. VA löses idag enskilt via en samfällighetsförening. Avloppslösningen för både WC och BDT-vatten är en sluten tank som regelbundet behöver tömmas. Nuvarande avloppslösning saknar tillstånd. Föreningen tar sitt dricksvatten direkt ur kommunens råvattentäkt.

Området är låglänt och översvämmas tidvis när vattenståndet är högt. Översvämning av den enskilda avloppslösningen befaras kunna medföra stora konsekvenser för den kommunala råvattentäkten.

Hedvallsbron ligger ca 700–800 m från närmsta befintliga allmänna VA- ledningsnät.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs. Motivering till den fördjupade behovsbedömningen är fastigheternas läge inom primär zon för vattenskyddsområde i omedelbar närhet till råvattentäkten för Surahammars kommun. Sommaren 2023 var områdets slutna tank nära att översvämmas vilket hade kunnat få mycket allvarliga konsekvenser för råvattentäkten. Även det faktum att området får sin dricksvattenförsörjning direkt från kommunens råvattentäkt utan ytterligare rening behöver utvärderas.

Den fördjupade behovsbedömningen gav Hedvallsbron 4 poäng på den 10-gradiga prioritetspoängskalan. Betydande orsaker till den relativt låga prioritetspoängen är få fastigheter, avsaknad av bebyggelsetryck och hög andel fritidshus. Under arbetet har projektgruppen diskuterat hur området ska och bör hanteras. Utifrån antal fastigheter på platsen kan det konstateras att utgångspunkten vanligtvis är att i ett område med 12 fastigheter och endast 2 permanentbostäder behöver VA lösas enskilt. Anledningen till att behov av allmänt VA ändå har diskuterats är den enskilda spillvattenanläggningens belägenhet inom primär skyddszon för vattentäkt. Avståndet från anläggningen till den faktiska platsen för Surahammars kommuns råvattenuptag är mindre än 200 m.

Sommaren 2023 var platsen översvämmad med följd att vatten läckte in i spillvattenanläggningen så att den inte gick att använda. Det bedömdes finnas en faktisk risk för utströmning av avloppsvatten från anläggningen och därmed risk för förorening av råvattentäkten vilket hade kunnat medföra mycket allvarliga konsekvenser.

Projektgruppen har konstaterat att det finns flera omständigheter att utreda och hantera gällande Hedvallsbron. Mälarenergi Vatten behöver utreda om det finns en reell risk för att själva råvattentäkten förorenas vid utläckage från samfällighetsföreningens spillvattenanläggning samt hur en sådan händelse ska hanteras på kort sikt. Det behöver också utredas och på längre sikt hanteras eventuella konsekvenser av att samfällighetsföreningen tar sitt dricksvatten direkt från kommunens råvattentäkt. Kommunen (bygg- och miljöförvaltningen) behöver genom tillsyn och kravställa tillse att samfällighetsföreningen tar ansvar för sin enskilda spillvattenanläggning och sköter den på ett sätt som inte medför risk för att råvattentäkten eller övrig omgivande miljö förorenas.

I nuläget bedöms det att Hedvallsbron ska klassas som ett VA-utredningsområde. Utredningsåtgärderna ska leda till en plan för hur området ska hanteras på sikt.

1.3 VA-bevakningsområde

Hovgården

Beskrivning av området:

Området består av åtta fastigheter i korsningen mellan Herrgårdsvägen och Hammarleden alldeles utanför Surahammars tätort. Bebyggelsen är blandad med övervägande del villor men det finns även lokaler för verksamheter och företag.

Hovgården ligger i närheten av befintligt VA-verksamhetsområde, delvis inom riksintresse för kulturmiljövård. En ny gemensam markbädd anlades 2015 vilken inverkat positivt på vattenkvaliteten i den enskilda vattentakten. Markbädden är belägen drygt 100 m från Kolbäckån på mark som ägs av Surahammars kommun.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs eftersom Hovgården ligger nära befintligt VO. Den fördjupade behovsbedömningen gav 1 poäng på en 10-gradig skala gällande behov av allmänt VA, dvs en mycket låg poäng.

Bedömningen är att området i nuläget ska klassas som ett VA-bevakningsområde. Det bedöms inte finnas något behov av förändrad VA-försörjning i området för närvarande eftersom det finns en fungerande enskild gemensam VA-lösning. Detta kan dock komma att ändras på sikt. Till exempel har Surahammars kommun vissa planer på exploatering av mark alldeles i närheten av Hovgården vilket kan påverka hur områdets behov av allmänt VA bedöms framgent. Med tanke på områdets närhet till befintligt VA-verksamhetsområde kan det också av enbart den anledningen vara rimligt att överväga om Hovgården i framtiden ska anslutas till allmän VA-försörjning.

VA-situationen i Hovgården förväntas inte vara i behov av förändring inom vattentjänstplanens planeringshorisont.

1.4 Enskilt VA-område

Björso

Beskrivning av området:

Fritidshusområde med 30 fastigheter uppdelade i flera kluster beläget längs Långsjöns östra och södra strand, öster/sydost om Surahammars tätort. Bebyggelsen är av relativt låg standard och fastigheterna ligger glest utmed sjön med mer än 150 m avstånd mellan respektive kluster. Området omfattas av områdesbestämmelser med förbud mot vattentoalett. Generellt är tomtstorleken över 1 000 m².

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömningen genomförs ej. Bedömningen är att området ska kvarstå som enskilt VA-område. Motiveringen är att området uteslutande består av fritidshus med förbud mot vattentoaletter vilket talar emot omvandling och krav eller önskemål om förhöjd VA-standard. Därtill är bebyggelsen såpass gles att det är tveksamt att området kan klassas som ett större sammanhang även om antalet fastigheter uppgår till 30.

Gammelby

Beskrivning av området:

Område med ca fyra fastigheter, beläget knappt 200 m söder om befintligt VA-verksamhetsområde i Virsbo. Två av fastigheterna har relativt nya avlopp.

Fastigheterna har en gemensam anslutning utanför VO till allmänt dricksvatten. Det är oklart om det finns något avtal som reglerar anslutningen och det förefaller inte finnas någon inrättad gemensamhetsanläggning.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs ej. Bedömningen är att området ska kvarstå som enskilt VA-område. Motiveringen är att antalet fastigheter är få och att vattenförsörjningen redan är löst genom anslutning utanför VA-verksamhetsområdet. Därtill finns två relativt nya avloppsanläggningar. Frågan om allmänt avlopp till fastigheterna bör hanteras separat när frågan om förnyelse av befintliga avloppsanläggningar blir aktuell. Det är även lämpligt att separat utreda om det finns något avtal för vattenanslutningen.

Getängen*

Beskrivning av området:

Området består av 23 fastigheter belägna på östra sidan av Kolbäckån, sydväst om Surahammars tätort. Bebyggelsen ligger glest och fastigheterna är relativt stora (från 1000 m² och uppåt). Länsstyrelsen har vid sin bedömning grupperat området ihop med Ålunda på motsatt sida av ån. Vid platsbesök upplevs Getängen som ett område med gles bebyggelse snarare än samlad bebyggelse. Området är inte visuellt ihopknutet och ån delar tydligt av bebyggelsen i Getängen från bebyggelsen i Ålunda på motsatt sida av ån.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs inte. Bedömningen är att området ska kvarstå som enskilt VA-område. Eftersom bebyggelsen ligger glest och fastigheterna dessutom är relativt stora bedöms det att avlopp kan lösas enskilt på varje fastighet. Det finns heller inga kända problem med dricksvattnet i området och området upplevs inte som en samlad bebyggelse.

Seglingsberg

Beskrivning av området:

Området ligger norr om Ramnäs och består av ett knappt femtontal hus/fastigheter, på båda sidor om Kolbäckån. Husen på västra sidan av ån ligger på Strömsholmsåsen precis i kanten av vattenskyddsområde. Fastigheterna är generellt stora och bostadshusen ligger glest. Området har allmänt vatten genom samfällighetsförening via en kommunal överföringsledning som passerar förbi.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs ej. Bedömningen är att området ska kvarstå som enskilt VA-område. Motiveringen är att antalet fastigheter är färre än 20 samt att fastigheterna generellt är stora och att bostadshusen ligger glest. Förutsättningarna för att lösa avloppsfrågan med enskilda anläggningar är därför goda och flertalet fastigheter har i dagsläget godkända avlopp. Vattenfrågan i området är dessutom redan löst gemensamt med allmänt vatten genom privat nät utanför VO.

Ståltorp

Beskrivning av området:

Område med ett trettio-tal fastigheter sydväst om Surahammars tätort. Fastigheterna är generellt stora och ligger glest.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs ej. Bedömningen är att området ska kvarstå som enskilt VA-område. Eftersom fastigheterna är stora och ligger glest bedöms VA-frågan kunna lösas genom enskilda anläggningar. Flertalet fastigheter har under senaste åren åtgärdat sina enskilda avlopp efter genomförd inventering och tillsyn.

Svenskbyn*

Beskrivning av området:

Fritidshusområde ca 1 km norr om Surahammars tätort med 15 fastigheter/hushåll. Ca 100 m väster om området, på motsatt sida väg och järnväg, ligger Dalkarsområdet med ytterligare 58 fastigheter. Länsstyrelsen har i sin rapport sett Svenskbyn tillsammans med Dalkarsområdet som en sammanhängande bebyggelse.

Områdesbestämmelser reglerar minsta tomtstorlek och största byggnadsyta samt anger att avlopp ej är lämpligt i området. Svenskbyn är ej lämpligt för utveckling av permanentbostäder på grund av direkt närhet till järnvägen.

Området är anslutet till allmänt sommarvatten. Avloppssituationen är oklar. Det finns inga slutna tankar i området.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs. Motivering till att göra fördjupad behovsbedömning är för att erhålla en tydligare bild av behovet i området. Svenskbyn ligger nära Dalkarsområdet och skulle eventuellt kunna ses som samma större sammanhang som Dalkarsområdet i enlighet med Länsstyrelsens bedömning.

Den fördjupade behovsbedömningen gav 1,5 poäng på en 10-gradig skala gällande behov av allmänt VA, dvs en mycket låg prioritetspoäng.

Projektgruppens bedömning är att området ska klassas som enskilt VA-område.

Fastigheterna i Svenskbyn har allmänt sommarvatten genom en samfällighetsförening vilket innebär att vattenfrågan är löst. Detta i kombination med fastigheternas generella storlek medför att avloppsfrågan bör kunna lösas enskilt på varje fastighet. Eftersom Svenskbyn ligger i omedelbar närhet till järnvägen saknas förutsättningar att detaljplanelägga området och möjliggöra ökade byggrätter. Därför förväntas ingen omvandling mot mer permanentboende och därmed heller inget behov av eller efterfrågan på högre VA-standard.

Västsura

Beskrivning av området:

Område med två kluster om ca 10 + 5 fastigheter/hushåll/verksamheter väster om Surahammars tätort. Avståndet mellan klustren är ca 300 m. Allmänna VA-ledningar för vatten och spillvatten finns anlagda

fram till båda områdena men fastigheterna ingår inte i VO. På platserna finns industriverksamhet och fastigheter för bostadsändamål respektive bostadsfastigheter och ett lantbruk.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs ej. Bedömningen är att området i nuläget ska kvarstå som enskilt VA-område. Antalet fastigheter är för få för att ett kommunalt ansvar ska kunna anses föreligga. Dessutom är VA-frågan redan löst genom anslutning till allmänt VA utanför VO. Eftersom allmänna VA-ledningar redan finns framdragna kan det på sikt ändå behöva utredas om området ska tas in i VO eller inte. Det behöver också utredas om det finns några gällande avtal som reglerar villkoren för anslutningarna.

Ålunda***Beskrivning av området:**

Ålunda består av ett tiotal fastigheter på västra sidan av Kolbäcksån. Fastigheterna är relativt stora (från 1000 m² och uppåt). Länsstyrelsen har vid sin bedömning grupperat området ihop med Getängen på motsatt sida av ån.

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs inte. Bedömningen är att området ska kvarstå som enskilt VA-område. Utifrån den kunskap och lokalkännedom som finns i arbetsgruppen ska Ålunda och Getängen inte räknas som ett sammanhängande område. Det är två olika områden som ligger på varsin sida om Kolbäcksån. Vid platsbesök upplevs det att ån delar av de två områdena väldigt tydligt. På Ålundasidan finns även skog som fungerar som en ytterligare avskärmning mellan de båda områdena. Eftersom antalet fastigheter i Ålunda endast uppgår till ca 10 är det för få fastigheter för att ett kommunalt ansvar ska kunna anses föreligga. Avloppsfrågan bedöms dessutom kunna lösas enskilt på varje fastighet med tanke på de relativt stora tomtstorlekarna. Alternativt bör VA gå att lösa med en gemensam enskild lösning eftersom antalet fastigheter inte är så många.

Öster om sjön Glåpen***Beskrivning av området:**

Området är beläget längs med östra sidan av sjön Glåpen, ca 4 km väster om Surahammars tätort. Bebyggelsen är gles och blandad med övervägande del fritidshus som dock går mot lite mer permanentboende. Det finns områdesbestämmelser för området som uppdaterades 2007. Enligt områdesbestämmelser får tomtstorleken inte understiga 1000 m². Tillåten byggrätt är 70+30 m².

Resultat och motiveringar:

Fördjupad behovsbedömning genomförs inte. Bedömningen är att området ska kvarstå som enskilt VA-område. Antalet fastigheter/hushåll ligger precis under gränsen för när ett kommunalt ansvar möjligen skulle kunna inträda. Kravet på tomtstorlek om minst 1000 m² möjliggör anläggandet av enskilda avlopp. Att tomterna är placerade på rad och ligger i glesa grupper underlättar också ytterligare för anläggandet av enskilda avlopp.

Det bedöms vara möjligt att hålla skyddsavstånd mellan vattenbrunnar och enskilda avlopp. Den sammantagna bedömningen är därför att området fortsatt kan ha enskild VA-försörjning.

*Områden med enskilt VA identifierade i Länsstyrelsens rapport (2018:04) Var ska vi börja?

2 Bedömningsmodell

Behov av en förbättrad VA-lösning varierar mellan olika områden och beror på olika faktorer. Den modell som använts beräknar ett poäng som kan anta ett värde mellan 1–10 och som visar det relativa behovet av en förändrad VA-struktur. Poängberäkningen underlättar jämförelsen mellan områdena då det är en sammanvägning av ett antal faktorer. Prioriteringen baseras på kriterier kopplade till samhällets utveckling, miljömässiga förutsättningar och förutsättningar för en hälsomässigt säker vattenförsörjning.

För varje område som analyseras bedöms totalt sex kriterier kopplade till tre huvudområden: samhälle, miljö och hälsa. Bedömningen görs med hjälp av en tregradig skala (+, ++, +++) som motsvarar omfattningen, känsligheten eller liknande kopplat till det specifika kriteriet som studeras. Baserat på de bedömda kriterierna beräknas poäng och det är möjligt att se hur olika viktningar av de sex kriterierna (det vill säga om de olika kriterierna bedöms vara olika viktiga) påverkar den slutgiltiga prioriteringsordningen mellan områdena.

2.1 Bedömningsgrunder för behov

De faktorer som ligger till grund för bedömningen av behov av förbättrad VA-lösning anges nedan:

Samhällsfaktorn (ekonomi) är indelad i två kategorier, *antalet hushåll* och *bebyggelsetryck*.

Antalet hushåll inkluderat säkerställd kommande bebyggelse kommande 3–5 åren anges i tre storleksklasser enligt nedan:

- +++ Området innefattar >40 hushåll.
- ++ Området innefattar 25–40 hushåll.
- + Området innefattar 20–24 hushåll.

Skola räknas som 0,3 personer per barn/anställd.

Parametern *bebyggelseexpansion* tar till exempel hänsyn till om området omfattas av planuppdrag samt om det finns ett högt bebyggelsetryck eller potentiella bostadsområden enligt Översiktsplanen. Bedömningen görs i tre nivåer:

- +++ Områdets bebyggelse ligger samlad och kommunen ställer sig positiv till utökad bostadsbebyggelse och har fattat beslut om planuppdrag alternativt området har högt bebyggelsetryck.
- ++ Områdets bebyggelse ligger samlad och det pågår viss utökning av bostadsbyggelsen. Alternativt planerad exploatering är av mindre karaktär.
- + Områdets bebyggelse ligger samlad men har ej högt bebyggelsetryck.

Miljöfaktorn är indelad i två parametrar, utsläpp och recipient. Med *naturgivna förutsättningar* avses tomternas yta, jordartsförhållanden, berg i dagen och om det är högt grundvatten. I de fall det finns ett gemensamt avlopp och utsläppspunkt avses avståndet från denna till recipienten.

Parametern, utsläpp, (tar hänsyn den förorenande verksamheten/källan).

- +++ I området finns ett stort antal hushåll med avlopp och området har inte de naturgivna förutsättningarna för att avloppsfrågan ska kunna lösas ur miljömässig synpunkt.
- ++ I området finns ett mindre antal hushåll med avlopp och området har delvis de naturgivna förutsättningarna för att avloppsfrågan ska kunna lösas ur miljömässig synpunkt.
- + I området finns ett mycket begränsat antal hushåll med avlopp och området har de naturgivna förutsättningarna för att avloppsfrågan ska kunna lösas ur miljömässig synpunkt.

Parametern recipient, tar hänsyn till närheten till känslig recipient i tre nivåer:

Med recipient avses huvudvattendragen samt övriga vattenförekomster. Avser även vattendrag som utgör tillrinnande biflöden till vattenförekomster.

- +++ Området eller del av området ligger inom något av följande;
 - Mindre än 200 meter från recipient där risk föreligger att god ekologisk eller god kemisk status inte uppnås.
 - Inom primär eller sekundär skyddszone i vattenskyddsområde.
 - Mindre än 200 meter från recipient med utpekat skyddsvärde (regionalt eller lokalt naturvärde enligt yt- och grundvattenplanen, helhetsområde för naturvården), riksintresse för yrkesfiske eller badplats.
- ++ Området eller del av området ligger inom något av följande;
 - 200–1000 meter från recipient där risk föreligger att god ekologisk eller god kemisk status inte uppnås.
 - Inom tertiär skyddszone i vattenskyddsområde.
 - 200–1000 meter från recipient med utpekat skyddsvärde (regionalt eller lokalt naturvärde enligt yt- och grundvattenplanen, helhetsområde för naturvården), riksintresse för yrkesfiske eller badplats.
- + Området ligger utanför ovan angivna känsliga områden.

Hälsotvå faktorn är indelad i två parametrar, kvantitet och kvalitet.

Hälsotvå faktorn kvantitet tar hänsyn till om tillgången på dricksvatten är tillräcklig eller inte.

- +++ I stora delar av området finns tidvis otillräcklig kapacitet eller begränsad mängd dricksvatten. Alternativt bedömd stor risk för kapacitetsbrist.
- ++ I små delar av området finns tidvis otillräcklig kapacitet eller begränsad mängd dricksvatten. Alternativt bedömd viss risk för kapacitetsproblem.
- I området finns tillräcklig kapacitet alternativt är uppgiften okänd. Låg risk för kapacitetsbrist bedöms finnas.
- + Hälsofaktorn *kvalitet* beaktar de eventuella problem som kan vara förknippade med vattenkvaliteten.
- +++ Allvarliga kvalitetsproblem bedöms kunna förekomma i små delar av området eller mindre kvalitetsproblem i stora delar av området. Alternativt bedömd stor risk för allvarliga kvalitetsproblem.
- ++ Allvarliga kvalitetsproblem förekommer i enstaka fall och mindre kvalitetsproblem i små delar av området. Alternativt bedömd viss risk för kvalitetsproblem.
- + Mindre allvarliga problem finns i området, eller inga problem finns i området, alternativt bedömd låg risk för kvalitetsproblem.

2.2 Bedömningsgrunder för möjlighet

De faktorer som ligger till grund för bedömningen av möjlighet till förbättrad VA-lösning anges nedan:

Längd på överföringsledning till/från befintligt nät

Som en del i bedömningen finns kriteriet *Längd på överföringsledning till/från befintligt nät*. Denna faktor är avsedd att visa längden på nya, nödvändiga överföringsledningar till respektive område från närmsta möjliga anslutningspunkt i det befintliga ledningsnätet, varifrån dimension av spill- och dricksvattenledning är tillräcklig för områdets behov. Kriterier som använts för bedömning av *Längd på överföringsledning* visas nedan.

- +++ Överföringsledning mellan 0 och 3 km
- ++ Överföringsledning mellan > 3 och 6 km
- + Överföringsledning > 6 km

Bebyggelsestruktur

Bebyggelsestrukturen inom ett område påverkar hur god kostnadstäckning VA-utbyggnad inom ett område kan uppnå. Bebyggelsestrukturen utgörs främst av de två delarna avstånd mellan tomter och storlek på tomter. Ju närmare varandra tomterna ligger och ju mindre de är desto bättre bedöms kostnadstäckningen vara, vilket är gynnsamt vid bedömning av möjlighet. Kriterier för bedömning av *Bebyggelsestruktur* visas nedan.

Avstånd mellan tomter

- +++ Tomterna gränsar till varandra och samma huvudledning kan försörja två husrader
- ++ Tomterna gränsar till varandra men en huvudledning kan bara försörja en husrad
- + Tomterna är glest belägna

Storlek på tomter

- +++ Medelstorlek tomt $\leq 1500 \text{ m}^2$
- ++ Medelstorlek tomt $> 1500 - 3000 \text{ m}^2$
- + Medelstorlek tomt $\geq 3000 \text{ m}^2$

Anläggningstekniska förutsättningar

Jordartsförhållandena och förekomst av berg inom ett område påverkar hur kostsamt det är att gräva och borra i marken. Kostnaden påverkas också av hur stabil marken är, det vill säga hur goda geotekniska förutsättningar som finns, vilket styrs av jordarter, berg och höjdvariationer. Även ett geotekniskt stabilt område kan vara problematiskt för VA-utbyggnad om höjdvariationerna inom området är stora. Kriterier för bedömning av *Anläggningstekniska förutsättningar* visas nedan.

- +++ Området bedöms ha goda geotekniska förutsättningar med gynnsamma jordartsförhållanden (t.ex. sand, silt, finkornig morän) och flack terräng (höjdvariationer inom området är mindre än 10 meter).
- ++ Området bedöms delvis ha goda geotekniska förutsättningar, delvis svåra geotekniska förutsättningar och/eller kuperad terräng (höjdvariationen inom området är mellan 10 och 20 meter).
- + Området bedöms ha svåra geotekniska förutsättningar med ogynnsamma jordartsförhållanden (t.ex. lera, blockig morän, grus) eller berg i dagen och/eller kraftigt kuperad terräng (höjdvariationer inom området överstiger 20 meter).

Samordningsvinster

VA-utbyggnad till ett område gynnas om det kan samordnas med samtidig VA-utbyggnad till närliggande områden som ingår i prioriteringen eller till nya exploateringsområden.

VA-utbyggnaden till ett område kan också gynnas, och bli mindre kostsam, om utveckling av annan infrastruktur sker parallellt. Det kan handla om utbyggnad eller upprustning av vägar för bilar, gång- och cykeltrafikanter.

I bedömning av samordningsvinster beaktas sådana planer som det finns beslut kring eller som är föremål för utredning.

Kriterier för bedömning av *Samordningsvinster* visas nedan.

- +++ Det finns goda möjligheter till samordning med VA-utbyggnad/förnyelse eller utbyggnad av infrastruktur till detta område eller till andra områden.
- ++ Det finns vissa samordningsvinster med VA-utbyggnad/förnyelse eller utbyggnad av infrastruktur till detta område eller till andra områden.
- + Det finns inga eller mycket begränsade samordningsvinster med VA-utbyggnad/förnyelse eller utbyggnad av infrastruktur till detta område eller till andra områden.

Skyddsvärde

De skyddsvärden som finns i kommunen, kan påverka hur möjlig VA-anslutningen är till olika områden. Områden som har så höga skyddsvärden att VA-utbyggnaden får ta en omväg i området innebär normalt att kostnaden ökar. I områden som innehar höga skyddsvärden kan det krävas mer omfattande administrativt förarbete innan VA-utbyggnad kan ske. Sådana förarbeten kan bland annat utgöras av markförhandlingar eller tillstånd- och dispensärenden. Skyddsvärden utgörs främst av riksintressen och naturskyddade områden samt vattenskyddsområden. Även badvatten kan utgöra ett intresse som påverkar möjligheten för VA-utbyggnad.

Kriterier för bedömning av *Skyddsvärde* visas nedan.

- +++ Det finns inga sådana skyddsvärden inom området som påverkar önskad VA-utbyggnad eller gör den administrativa processen är mer omfattande.
- ++ Det finns sådana skyddsvärden inom området att VA-utbyggnaden behöver ta en viss omväg eller som gör den administrativa processen är mer omfattande.

Skyddsvärde

De skyddsvärden som finns i kommunen, kan påverka hur möjlig VA-anlutningen är till olika områden. Områden som har så höga skyddsvärden att VA-utbyggnaden får ta en omväg i området innebär normalt att kostnaden ökar. I områden som innehar höga skyddsvärden kan det krävas mer omfattande administrativt förarbete innan VA-utbyggnad kan ske. Sådana förarbeten kan bland annat utgöras av markförhandlingar eller tillstånd- och dispensärenden. Skyddsvärden utgörs främst av riksintressen och naturskyddade områden samt vattenskyddsområden. Även badvatten kan utgöra ett intresse som påverkar möjligheten för VA-utbyggnad.

Kriterier för bedömning av *Skyddsvärde* visas nedan.

- + Det finns sådana skyddsvärden inom området att VA-utbyggnaden behöver ta en betydande omväg och samtidigt gör den administrativa processen är mer omfattande.